

PHDR. FRANTIŠEK OKRUHLICA, PHD.

VLASTNÍCKA SPRÁVA SPOLOČNOSTI (CORPORATE GOVERNANCE)

Vydavateľstvo: IURA Edition 2013, ISBN: 978-80-8078-603-8, 336 strán

Problematika vlastníckej správy spoločnosti patrí v súčasnosti k najdiskutovanejším témam teórie i praxe fungovania veľkých, predovšetkým akciových spoločností. Hlavným dôvodom je skutočnosť, že prevažnú časť ekonomických aktivít v súčasnej ekonomike realizuje súkromný sektor, teda podniky, ktoré vlastní investori. To znamená, že stále rastúca oblasť ekonomických aktivít je z veľkej časti mimo verejnej kontroly a ekonomické správanie podnikov je kontrolované výhradne prostredníctvom ich vnútornej správnej funkcie.

Treba zdôrazniť, že ide o prvú monografiu v Slovenskej republike, ktorá sa systematicky a komplexne zaoberá otázkami vlastníckej správy spoločnosti. Z tohto pohľadu má vysoko aktuálny charakter, a to hlavne pre krajiny strednej a východnej Európy vrátane Slovenskej republiky, ktoré transformovali svoje predchádzajúce centrálné plánované ekonomiky na trhové ekonomiky s rôznou rýchlosťou a rôznymi cestami. Monografia je pozoruhodným vkladom do aktuálne a búrlivo sa rozvíjajúcej problematiky správy spoločnosti. Autor správne uvádza, že ide predovšetkým o vlastnícku správu spoločnosti (akciových spoločností), teda akým spôsobom vlastníci uplatňujú svoje vlastnícke práva a kontrolu voči riadiacej oblasti spoločnosti. Túto skutočnosť autor zdôrazňuje už v názve monografie a rovnako v celom texte.

Monografia je členená do jedenástich kapitol, ktoré sú previazané logickou štruktúrou. Autor zhrňa historický vývoj problematiky, vymedzuje základné pojmy a predmet správy spoločnosti a vyzdvihuje interdisciplinárny charakter problematiky. V druhej časti sa venuje teoretickým východiskám správy spoločnosti, rozvíja diskusiu o vlastníckych právach, zmluvných vzťahoch, teoretických základoch správy spoločnosti a teóriách správy spoločnosti. V ďalšej časti prezentuje problematiku ekonomických organizácií z hľadiska ich vlastností a vývoja, vlastníctva, nákladov hranice a formálnych organizačných štruktúr. Štvrtá kapitola špecifikuje typy modelov správy spoločnosti a navzájom ich porovnáva. Predmetom analýzy je šesť typov modelov, z ktorých sa najviac pozornosť venuje anglosaskému modelu a kontinentálnemu európskemu modelu. V nadväznosti na túto časť sa autor venuje otázkam privatizácie v rámci ekonomických transformácií, ktoré sa uskutočnili v 90. rokoch 20. storočia v tranzitívnych krajinách a osobitne na Slovensku. V šiestej kapitole sa po-

jednáva o formálnych a neformálnych inštitúciách a zmieňuje sa v nej o národných kódexoch a princípoch OECD pre správu spoločnosti. Kľúčovou kapitolou publikácie je siedma kapitola, ktorá sa venuje správny orgánom spoločnosti. Uvádza základné typy správnych orgánov a ich zloženie, výbory správnych orgánov a prístupy k hodnoteniu výkonnosti správnych orgánov. V ôsmej časti sa autor venuje otázkam interného auditu ako nástroja na riadenie rizík spoločnosti. Pozornosť venuje aj otázkam zverejňovania informácií a transparentnosti. Autor pri písaní tejto kapitoly využil svoje dlhoročné skúsenosti s tvorbou a hodnotením výročnej správy, ktorú rozobral ako významný komunikačný prostriedok spoločnosti. V záverečných kapitolách publikácie sa autor venuje riadeniu rastu podniku a spoločnosti a analyzuje z hľadiska vlastníka jednotlivé formy a fázy rastu spoločnosti. Zaujímavý je aj rozbor foriem hospodárskej kriminality a dôvody zlyhaní správy spoločnosti. Autor uvádza niekoľko prípadov takýchto zlyhaní a poukazuje na možné cesty, ktorými sa dá zlyhaniu predísť.

Monografia podáva rozsiahly a vyčerpávajúci pohľad na danú problematiku. Súvisí to aj s tým, že autor sa dlhé roky zaoberá danou problematikou nielen na akademickej pôde s bohatou publikačnou aktivitou, ale aj v praxi prostredníctvom konzultačnej a poradenskej činnosti. Autorsky sa spolupodieľal aj na úspešnej monografii z danej oblasti v Českej republike, ktorá získala ocenenie Monografia roka 2007 na FPH VŠE Praha.

Možno tiež konštatovať, že monografia má obsahovo medzinárodný dosah, pretože autor preukázal výbornú orientáciu vo svetovej poznatkovej základni a schopnosť využívať primárne vedecké poznatky pri riešení tém publikácie. Ako základný prístup pre skúmanie problematiky správy spoločnosti zvolil komparatívnu analýzu a syntézu. Autor využil obrovské množstvo prameňov, hlavne z anglosaskej oblasti. Monografia je výsledkom dlhoročného autorovho vedeckého skúmania a praktických skúsenosti z pôsobenia v správnych orgánoch slovenských a zahraničných finančných a nefinančných spoločností. Na záver možno konštatovať, že táto monografia je prínosom nielen pre daný vedný odbor, ale aj pre odbornú verejnosť.

*prof. Ing. Božena Chovancová, PhD.
Ekonomická univerzita v Bratislave*

